

proti Rusiji naglo orožati, kar se vé kaže na bližnjo vojsko z Rusi. Proti Srbiji so odposlali blizu 200.000 mož. Mesto Zaječar so vzeli in do tal požgali in na bojišču 18 ranjenih srbskih oficirjev umorili. V Bosniji je nek Fehim-Efendi zbral tolovajsko četo ter v 6 vaséh in v Majdanu blizu 600 žensk in otrok poklal. Pri Dubici je namenilo 400 oseb, žensk in otrok, zbežati na Avstrijsko, toda Turki so nesrečneže došli in vse posekali. Sedaj so Turki tako drzni postali in črez avstrijsko mejo udarili, začeli klati, ropati in požigati. Staroselo je do tal pogorelo. Kompanija avstrijskih vojakov jih je črez mejo potisnila nazaj. Druga nič? Ne!

Avstrijske dežele. V Idriji na Kranjskem, kder kopljejo živo srebro, bile so te dni volitve v mestni zastop. Vkljub pritisku nemčurjev zmagali so — Slovenci. Živila narodna Idrija! — Nadvojvoda Albreht, ki je bil zbolel, je sedaj zopet zdrav. Jegova smrt bila bi neizmerna zguba za Avstrijo. — Katoliško-politična društva na Češkem, G. in Sp. Avstrijskem, Tirolskem in nemškem Štajerskem povsod marljivo in vspešno zborujejo, a pri nas vse — spi ali celo umira. Zakaj? — Českíh učiteljev se je 500 sošlo v Pragi. Pri zborovanju se je zaslíšala marsiktera živa resnica pa tudi nekoliko nezapodljivih reči. Ravnatelj Wanka na primer je rekel da je „neumnost“ delo z molitvijo začeti. O točki: kako otroke izrežati za Boga, cesarja in domovino, se učitelji še niti razgovarjati niso hotli. To ni dobro znamenje! — Železnicam se je plačevanje davka polajšalo; zastran polajšanja pri kmetiskih ljudeh pa ni duha ne sluha nikder! — Magjari so zopet več Srbov zaprli v Pančevi, Belovaru, Pakracu in Karlstadtu. Sedanja hrvatska vlada pomaga Magjarom!

Vnanje države. Rusi se očivestno pripravljajo na vojsko, ves narod zahteva, da se Turčija iz Evrope potisne. Angleži so baje se zvezali s Francozi in z Avstrijo (?), da obranijo Turčijo. — Italijani bi radi Turkom vzeli Tunis v Afriki. — Rumuni namislíjo svojega kneza, ki je pruski princ, odposlati in republiko osnovati. Grki so kupili 6 baterij kanonov in orožajo deželne brambovce. Govorica gre tudi po Evropi, da namislíjo vse evropske velevlade skup Turčijo napasti in Kristijane iz turškega trinoštva rešiti. Mogoče, a verjetno ni!

Za poduk in kratek čas.

Turki pa bratje naši jugoslavjanski.

Stoji stoji tam Beligrad,
Za gradom teče rdeča kri,
Za gradom teče rdeča kri,
Da b' gnala mlinske kanne tri.
Narodna.

II. Po krajinah, kder preoiva večina bralcev „Slov. Gosp.“ tečejo raz naših goratih višin brezštevili potoci in vode ter se naposled zbirajo v

šumečej Savi in deročej Dravi. Po tema našima rekama se vsako leto vozi mnogo slovenskih kormanišev in čvrstih „flosarjev“ tje doli v široko Donavo do Zemuna in Pančeve. V mislih se bomo tudi mi za njimi podati in obiskati svoje jugoslavjanske brate, Hrvate, Srbe in Bolgare, pa si tudi nagledati njihove 500letne tlačitelje, divje Turke. —

Iz slovitih Žolepaških planin po lepi dolini se do Celja vije temno-zelena Savinja. Od Celja se naglo vkrene proti jugu in se pri Zidanem mostu izliva v Savo. Od Zidanega mosta bitijo potem združene vode urno proti južno-izhodnej strani in zamakajo na levi strani Štajersko do Brežic na desni pa Kranjsko do Kostanjevice. Potem se pa Savine vode valijo naprej skozi Hrvatsko blizu mimo Zagreba, se pomnožijo pri Siseku z vodami reke Kope ter pridejo kakih 24 ur niže do turško-bosenske meje, kder se njim pridruži še reka Una, ki priteka globoko od juga raz turško-dalmatinskih planin. Sedaj se Sava naravnost proti izhodu obrne in teče prav počasno kakih 90 ur daleč do Zemuna in Belegagrada, kder se v veliko Donavo izteka. V tem dolgem toku dela Sava mejo med Avstrijo in Turčijo in naposled med Avstrijo in Srbijo. Na levi strani je Hrvatska in Slavonija, na desni Bosnija in Srbija. Turška Bosnija je lepa in rodovitna dežela; škoda le je, da turški jarem vsak napredek toliko sto let zadržuje. Vsa dežela meri 760 □milj in je tedaj še jedenkrat tolika, kakor cela Štajerska. Prebivalcev šteje Bosnija 796.000. Preredila bi jih pa zelo lahko še enkrat toliko. Od prebivalstva je 5000 Judov, 9000 ciganov, 300.000 Turkov (večidel poturčenih Slavjanov) in pa 122.000 katoliških zraven 360.000 pravoslavnih, skupaj 482.000 Kristijanov. Največja mesta so Banjaluka, Travnik in Serajevo. Na južni strani se v nebo dvigujejo precej visoke z gostim hrastovjem in bukovjem obraščene planine, za katerimi se pride v Heregovino. Ta dežela meri 220 □milj, na katerih živi 230.000 ljudi. Od teh je 500 Judov, 2300 ciganov, 55.000 Turkov, 42.000 katoliških in 130.000 pravoslavnih, skup 172.000 Kristijanov. Za Heregovino še bolj proti jugu je slovita Črnagora. Bosnija nabira več močnih vodá in jih zlasti po 3 rekah izliva v Savo. Tri reke so: Vrbas, Bosna in Drina. Poslednja dela mejo med turško Bosnijo in srbsko knježevino, ki se sploh imenuje tudi Srbija. Kraj Srbije teče Sava kakih 32 ur daleč tje do Zemuna, kder se izliva v veliko Donavo. Zemunu ravno nasproti na visokem pobožju stoji slavni Beligrad, glavno mesto Srbije.

Kakor po Savi, zamoremo Slovenci tudi po Dravi priti do Belegagrada. Naša Drava, prišedša iz Koroškega brzo dere skozi Štajersko, pobira pri Legradu v Medjimurju valovito Muro ter se žene doli mimo Oseka v Donavo tako, da v nje velikanski strugi pri Zemunu združite svoje valove obedve slovenski reki in sestri: Drava in

Sava. Od Zemuna in Belegagrada naprej teče močno napeta Donava ponosno in mirno do Pančeve, kder je našim slovenskim „flosarjem“ navadno konec jihovega povodnemu potovanju. Pri Pančevi se Donava nekoliko zavije proti jugu in potem teče zopet naprej proti izhodu ter dobi na desni strani sedaj mnogokrat krvavo reko Moravo. Kajti kakih 24 ur više ob Moravi je Čuprija, potem Paračin, Deligrad, Aleksinac in naposled že na Turškem trdnjava Niš, kder se sedaj že več kakor mesec dni strahovito bijejo srditi Srbi z divjimi Turki. Od Morave proti jutranji strani so visoke gore od Niša pod Balkanom do Donave pri Orsovi. Za gorami teče reka Timok med visokim skalovjem in dela mejo med Srbijo in Turčijo. Po vseh teh lepih in rodovitnih krajinah je sedaj samo klanje in umarjanje. Kanoni gromijo, puške pokajo, krogle švigajo, meči se bliskajo, zemlja se tresne pod copotom dirjajočih konjev in pod nogami borečih se možev. Grozni krič Turkov: „allah, allah“, in upitje Kristijanov: „Bog i svi svetei“, se razlega po zraku. Povsod teče kri, da bi res gnala mlinske kamne tri.

(Nastavek prih.)

Slovstvo. Slomšekove pesmi. Zbral, uredil in izdal Mih. Lendovšek. — To je naslov v našem listu že naznanjene nove knjige, ki je vredna, da jo svojim bralcem še posebej priporočimo. Mile Slomšekove pesmice po različnih knjigah raztresene so tukaj v dostojni obliki in priličnem redu zbrane, da delajo čast pesniku in zbiratelju. Vse pesmi — 135 jih je — so razdeljene v 6 oddelkov. „Pesmi veselih otrok“ namenjene otrokom se ozirajo na vse imenitniše razmere otroškega življenja. „Pesmi za kratek čas“ opevajo vsakdanje razmere kmetškega življenja in so namenjene odraslim mladini. „Poštene zdravilčke“ so za dobrovoljce, da pri dobri volji ne bi zabili na Boga. „Basni in prilike“ podajajo mladim in starim v prijetni obliki zlate resnice krščanskega življenja. „Različne pesmi“, polne domo- in rodoljubnega duha, so boljše prigodne pesmi, vendar obče zanimivosti. „Pobožne pesmi“ naposled povzdigujejo naša srca v nadzemljejske višave ter nam kažejo pot v našo pravo domovino. Tako je cela knjiga, rekel bi, jasno zrelo celega človeškega življenja. Počeni pri zibelki vodi te skozi rajski čas otroških let, kaže ti različne razmere žalostne in vesele vsakdanjega življenja v raznih dobah do hladnega groba; ker pa ondi ni konec življenja, odpre ti na robu groba vrata večnosti, ter v tvojem srcu vzbudi želje po lepši in boljši domovini. „Mati pri zibeli“ je prva, „Nebesa“ zadnja pesem. — Z zbirateljem je tudi tiskarna družba sv. Mohora svojo nalogo častno dovršila, ker je vse — papir, tisk in oblika — lepo in dostojno Slomškovim pesmam. — Rešimo še tedaj mi častno svojo nalogo. Sezimo po teh mičnih pesmih, čitajmo in prepevajmo jih. Čim

prej zbiratelj poproda to knjigo, tim prej dobimo drugo knjigo Slomškovih spisov: Basni, prilike in povesti. — Slomšekove pesmi bodo se dobivale pri slovenskih bukvarjih, zdaj pa se že dobivajo pri izdatelju g. Lendovškemu, mestnem kaplanu v Ptuju, pri opravništvu „Sl. Gosp.“ in v tiskarnici družbe sv. Mohora, mehko vezane po 90 kr., trdo vezane po 1 gld.

Smešničar 34. Leta 1846 so železniški tunel skozi Leitersberg pri Mariboru delali, kamor je tudi Rojkov Tone na delo zabajal ter se brž nekaterim nemškimi besedam privadil in se z njimi rad ponašal. Nekokrat je domu prišedši se tako hvalil: ih pin in Leitersberg gvezen, und šajtergo fabren und ist ein fahrman vtečen und hat sagen: tu Rojko, kom her, tu hast ein jaren glas. Ih pin tje šel, die rajtpajčen in die hand nehmen, die odschen dazu treiben und gleich gvezen — na bregen.

Razne stvari.

(Krido napovedali) so 3 trgovci v Mariboru: Haussner, Wundsam in Löschnigg.

(Reguliranje Pesnice) se jemlje zopet v pretres in bodo 11. sept. zaradi te reči pogovori pri okrajnem glavarju v Mariboru.

(Slov. Učitelj) števil. 15. bil je zasežen in konfiskacija potrjena, ker se je nekemu Kusterju, inšpektorju na Kranjskem, očitala „nevednost, pristrastje, ovajastvo, zvižičništvo“ in se tako pregrešilo zoper § 300 kazenske postave. Liste so pobrali in uničili, a pred sodnijo vendar ne postavijo nikogar.

(Snopsa napil) se je J. Vreš v Rogatcu tako, da je mrtev obležal. Res nesrečna in bodikaj smrt.

(Fanti razbijavci) so v nedeljo po popoldnevu službi božji pri št. Ilu na Goriškem tamošnjemu krčmarju vse pohištvo razbili, v Spod. Polskavi hlapecu Dragomili nož globoko v pleča porinoli, kmeta Paula Kanclerja pa skoro smrtno sklali. Take razbijavce bi naj na Turško poslali!

(Nesreča pri licitaciji) se je zgodila v Reichenburgu, kder je 10 dražbarjev raz piravega mostovža padlo. Eden se je ubil.

(900 fl. ukradli) so tati iz železne Werthheimove kase g. pl. Göttmannu v Saneggu v Savinjski dolini.

(Bankovce ponarejal) je kmet Avdič pri sv. Martinu v Rožni dolini, nek krojač pa mu jih je med ljudi spravil. Sedaj sta oba zaprta.

(Za Vranski okrajni zastop) so v skupini velikih posestnikov izvoljeni: gg. Wittenbach, Göttmann, Schauer, Wasch, Hillich, Warmbrand, Ulrich in pa č. g. Jakob Bobinc, dekan Brašlovski.

(Pogorel) je Jakob Perko v Gornjanah pri sv. Lenartu. Škode je 700 fl.

(Toča) je srenje Trnovce, Zakovce in Suhidol v G. Gračkem okraju tako potolkla, da ne bodo ondi letos ničesar pridelali.